

MESTSKÝ ÚRAD SEREĎ	
Dátum: 30.09.2013	
Číslo: 9356/2013	Príj.:
Vybatuje: JA	LAI znak:

Návrh na ocenenie mesta Sereď pre jednotlivca

Údaje navrhovateľa:

- Meno a priezvisko, titul alebo názov organizácie, sídlo, IČO, štatutár: Občianske združenie

1
M. ul. Stranika 3080/16, Sereď 926 00 IČO: 42157455, tel.: 789 4395

- Kontaktná adresa a telefón: *0905 211 111*
- Podpis: *[Signature]*

Údaje o navrhovanom:

- Meno a priezvisko, titul: *Miroslav Fischer*
- Dátum narodenia: *19.04.1954*
- Národnosť: *sl.*
- Povolanie: *operný režisér*
- Zamestnanie: *hudobný pedagóg*
- Kontaktná adresa: *[Address]*

Názov ocenenia, na ktoré je menovaný navrhovaný:

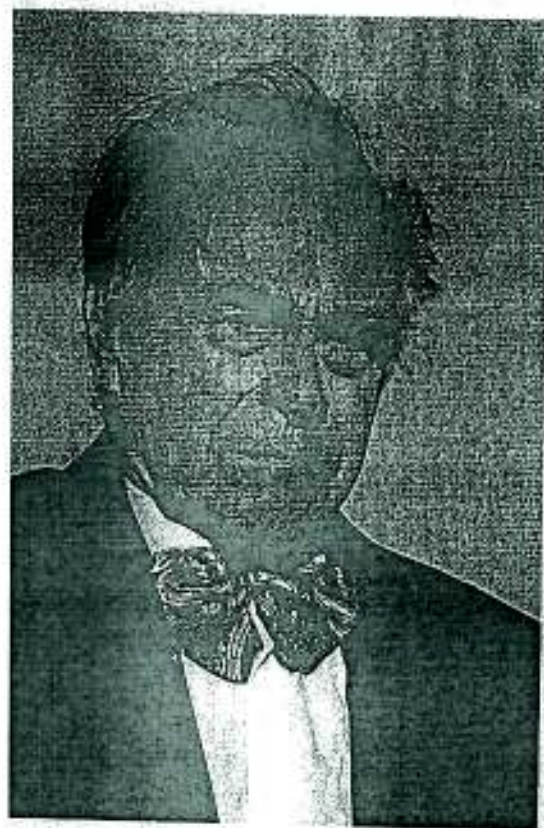
- Čestné občianstvo mesta Sereď *in memoriam*
- Cena mesta Sereď

Zdôvodnenie návrhu (podrobné zhodnotenie doterajšej činnosti, výpočet dosiahnutých úspechov, prípadné ocenenia či vyznamenania, ktoré už menovaný dostal, úspechy doma i v zahraničí): *mal prílohu*

text:
Jaroslav Blaho,
teatrológ
foto:
archív SND

Miroslav Fischer

osemdesiatnikom

Moja prvá Traviata „naživo“ bola debutom dvadsaťtriročného režiséra Miroslava Fischera na javisku SND. Prvé stretnutia s tajomstvami profesie opernej réžie som okúsil v prítomí Malej sály Reduty (dnes Divadelné štúdio VŠMU) počas skúšok školského predstavenia Gluckovej tauridskej Ifigénie. Prvú opernú recenziu mi uverejnili v Smene a odniesla si to na jar 1965 Verdiho Síla osudu. Všetky tieto malé milníky na mojej ceste k opere sa spájajú s menom Miroslava Fischera. Aj poznanie, že opera, žáner pre mnohých anachronický, môže byť politikum. Tak som precítil v neskorom lete 1966 Fischerovu inscenáciu Menottiho Konzula – obraz obľudnej byrokratickej mašinérie totalitného režimu, na jeseň nasledujúceho roka historickú fresku Giordanovho Andreu Chéniera o tom, ako revolúcia „požiera vlastné deti“.

Na jeseň 1968 sme si v tieni „spojeneckých“ tankov pripomínali päťdesiatny republiky. Opera pražského ND predviedla v Bratislave Smetanovu Libušu. Z prvého radu parteru som mal všetko ako na dlani. Pri slovách „Můj drahý národ český neskoná“ v závere legendárneho Libušinho procvatu Miroslav Fischer a Olga Hanáková v šéfovskej lóži ostentatívne povstali – a za nimi celé hľadisko! V jeseni 1969 bolo na dve desaťročia o všetkom už rozhodnuté. Začínala sa „normalizácia“. V tých dňoch inscenoval Fischer Grécke pašie Bohuslava Martinjá – tragický príbeh charizmatického človeka, ktorý chcel, aby svetu vládla láska. Príbeh, ktorý sme vnímali ako metaforu toho, čo sme práve prežívali. Počas hlavných skúšok Fischera odvolali z funkcie. A v pamäti mám hlboko zapísané aj Fischerove konsekventné postoje z novembra 1989. S ním a s vtedajším umeleckým šéfom Opery SND Jurajom Hrubantom sme trávili v historickej budove vari dvaďsať hodín denne. Bol to práve on, ktorý zmietol z programu dňa účelové „prezliekanie kabátov“, aj keď neraz šlo o prominentov súboru.

v Serede
Miroslav Fischer (nar. 6. decembra 1932) bol prvým slovenským absolventom opernej réžie na VŠMU, žiakom brnianskeho profesora Otu Zilka. Do SND nastúpil v roku 1954 a inscenáciou *Luisy Miller* sa s ním rozlúčil po takmer polstoročí. Od 1. augusta 1968 do 31. októbra 1969 bol umeleckým šéfom Opery, v rokoch 1996 – 1998 generálnym riaditeľom divadla. V deväťdesiatych rokoch viedol aj Komornú operu. Debutoval *Traviatou* (1955) a už v prvých sezónach zaujal azúrovým jasom komédie *Fra Diavolo*, pripravil v Bratislave prvého povojnového Wagnera (*Blüdziač Holandán*, 1957) či Šebalinovo shakespearovské *Skratenie zlej ženy*, ktorého „dobrodružná“ premiéra vošla do dejín Opery SND (pre náhle ochorenie sólistu basový part odspieval tenorista Dr. G. Papp v civile z proscénia a mladý, pohyblivý režisér postavu na javisku stvárnil pantomimicky). Vrchol prvých Fischerových sezón predstavuje však poetická, symbolistickým oparom zahalená slovenská premiéra *Péliea a Mélisandy* (k dielu sa po takmer štyridsiatich rokoch vrátil v jednej zo svojich posledných réžii). Nemožno zabudnúť dlhoročnú činnosť v opernom štúdiu VŠMU, kde pod jeho vedením robili prvé javiskové kroky aj Andrej Kucharský alebo Lucia Poppová. Podpísal sa pod inscenácie diel v širokom historickom,

štýlovom i žánrovom horizonte. Z klasických opusov spomeňme expresívne, dusnou a elektrizujúcou atmosférou nabitú straussovskú inscenáciu *Salome* (1976) a *Elektry* (1980), z opery 20. storočia okrem už spomínaných titulov úspešný comeback Šostakovičovej *Kataríny Izmajilovovej* na bratislavské javisko po takmer polstoročí (1984) a slovenskú premiéru Bergovho *Wozzecka* (1988). Nezaslúžene mimo pozornosti v traumatických rokoch sedemdesiatych zostala Fischerova inscenácia Menottiho *Média* – priamy panoptikálny obraz ľudského strachu, osamelosti a fálošných ilúzií. Vyznával princípy klasickej opernej réžie. Tímocil zámer autora, nepokúšal sa s ním polemizovať, nehládaj „originálne“ výklady. Scénickú akciu budoval v prianej nadväznosti na hudobnú výpoveď. Vychádzal z poetiky javiskového realizmu; uplatňoval svoj divadelnícky temperament, budoval bohaté emócie, vytváral silnú atmosféru príbehov, nebaľ sa ani iluzivnosti. Pred hereckou štylizáciou uprednostňoval plnokrvný prejav. Tam, kde našiel interpreta, tým dosiahol nepopierateľné výsledky aj v tejto zložke operného predstavenia. Bez ohľadu na neraz kontroverzné reflexie jeho inscenácií v kritike výrazne profitoval Opera SND na jej cestách. Aj v rokoch dramatických peripetií a slepých uličiek